

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ
ТА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
іноземної філології та соціальних
комунікацій
(назва факультету, на якому викладається дисципліна)
доц. _____ О.М. Медвідь
(підпис)
“ _____ ” _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціальна психологія»
(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ бакалавр _____

Напрямок підготовки (спеціальність) Психологія
(шифр та назва напрямку підготовки (із зазначенням за необхідності фахового спрямування) або шифр та назва спеціальності)

Форма навчання _____ денна _____
(денна, вечірня)

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
за вибором _____
(обов'язкова, за вибором ВНЗ, за вибором студента)

Семестр викладання	Загальний обсяг, годин/кредит.	Аудиторні заняття, годин				Самостійна робота студента, годин			Форма контролю ісп. (д/зал.)
		Всього	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Всього	тому числі		
ІРС під керівн. викладача	Інд. завданн я. вид / обсяг						Самостій не опрацюва ння матеріалу		
1	150/5	32	16	16		118		118	д/зал.

Розробник: к. н. держ. упр. Дементов В.О.
(вказати авторів, їх наукові ступені та посади)

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № _____ від « _____ » _____ 2017 р.

Суми – 2017 р.

МЕТА

1.1. Мета і завдання вивчення дисципліни

Соціальний характер життя і діяльності людини соціальна обумовленість динамічних змін у суспільстві та психічних проявів людини, об'єднання людей у певні спеціальні спільності, багатогранність і багатоманітність спільностей, до яких може входити одна людина, різноманітність соціальних контактів людей з різними характерами, уподобаннями, інтересами вимагає підготовки спеціаліста такого рівня, щоб він був спроможним легко орієнтуватись у системі соціально-психологічних явищ, управляти системою взаємовідносин людей у тих чи інших соціальних об'єднаннях та бути професіоналом в обраній галузі діяльності. Підготовка журналіста до соціальної взаємодії продовжується вивченням курсу «Соціальна психологія».

Курс «Соціальна психологія» передбачає початкове ознайомлення студентів з елементами соціальної психології: її предметом, розвитком, методами; групою, класифікацією груп, малі (контактні: навчальні, виробничі, аматорські) та великі (нації, класи) групи, особливостями прояву психічних властивостей у групах; спілкуванням, його аспектами, формами, спілкуванням як діяльністю, сприйманням людини людиною у процесі спілкування; проявом особистості у контексті групової взаємодії (соціальна фасилітація, соціальна інгібіція, деіндивідуалізація, агресія та альтруїзм).

Оскільки кожна людина є складовою певного соціального утворення, а особистісні прояви мають соціальну обумовленість, то на перший план виходить проблема вивчення системи соціальних об'єднань, а саме груп та проявам психіки людини у контексті групової взаємодії. Діяльність спеціаліста будь-якої галузі, а журналіста в першу чергу, відбувається у системі соціально-психологічних утворень, тому вивченню груп, їх структури, класифікації, особливостей психічних проявів людей у великих та малих групах, особливостей прояву особистісних рис у контексті групової взаємодії надається суттєва увага. Суттєвого значення набуває вивчення факторів та механізми, що обумовлюють соціально-психологічну реальність.

Особливості курсу полягають у тому, що він будується як спеціальний курс, як продовження вивчення психології після курсу «Основи психології».

Програма курсу складається з 4 тем, які і передбачають ознайомлення студентів з предметом, методами, історією розвитку, групами, їх класифікацією, великими і малими групами, проявами психіки людини у малих та великих групах, спілкуванням, проявами особистості людини у контексті групової взаємодії.

Теоретичним підґрунтям курсу «Соціальна психологія» є принцип єдності свідомості і діяльності. Процес формування особистості, її соціалізація, розвиток особистості та громадянського відношення до діяльності, до себе, до людей, до речей відбувається у активній діяльності. А тому важливого значення у процесі роботи над курсом набуває активність кожного студента як при вивченні теоретичних питань, так і при практичному використанні набутих знань для аналізу власної психіки у процесі взаємодії з соціальними об'єднаннями та психічних проявів інших людей у цій взаємодії. Все це сприятиме формуванню свідомого ставлення індивіда до власного життя та життя інших людей як складової частини громадянської зрілості особистості людини.

ПРОГРАМА

Вступ. Мета, зміст, методи навчання, регламент курсу. Прикладний характер знань та умінь, передбачених для отримання студентами.

Тема 1. Соціальна психологія як наука (4 години)

- предмет соціальної психології;
- історія розвитку соціальної психології;
- основні теоретичні концепції соціальної психології;
- методи соціально-психологічних досліджень.

Література: [3,5,7,8,11]

Тема 2. Групи у соціальній психології (6 години)

- Загальна характеристика груп
- Класифікація груп
- Загальна характеристика великих соціальних груп
- Етнічні групи
- Національний характер українців
- Психологічна характеристика соціальних класів
- Характеристика та класифікація малих груп
- Кількісний склад малої групи
- Структура взаємин у малій групі
- Колективістське самовизначення

Література: [3,5,7,8,11], [1,3,5,7,8,9,10,11]

Тема 3. Особистість у контексті групової взаємодії (6 години)

- Група і особистість. Меншість та більшість у групі
- Феномени внутрішньогрупової взаємодії
- Агресія. Виникнення та послаблення агресії
- Фактори та прояви альтруїзму

Література: [3,5, 6,7,8,11]

Тема 4. Психологія спілкування (6 годин)

- Сутність та значення спілкування для психічного розвитку особистості
- Функції спілкування. Вербальне спілкування
- Невербальні засоби спілкування
- Спілкування як взаємодія. Феномени перцепції у процесі спілкування

Література: [2-5, 7,8,10,11]

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ КУРСУ

Т е м а	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні (семінарські) заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (у тому числі ІРС), годин	Індивід. завдання, годин
<i>1-й модульний цикл дисципліни</i>						
Тема 1. Соціальна психологія як наука	40	4	4		30	
Всього по модульному циклу	40	4	4		30	
<i>2-й модульний цикл дисципліни</i>						
Тема 2. Групи у соціальній психології	40	4	4		30	
Всього по модульному циклу	40	4	4		30	
<i>3-й модульний цикл дисципліни</i>						
Тема 3. Особистість у контексті групової взаємодії	40	4	4		30	
Всього по модульному циклу	40	4	4		30	
<i>4-й модульний цикл дисципліни</i>						
Тема 4. Психологія спілкування	30	4	4		28	
Всього по модульному циклу	30	4	4		28	
Всього за семестр	150	16	16		118	
Всього з навчальної дисципліни	150	16	16		118	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1. Соціальна психологія як наука (4 години)

- предмет соціальної психології
- Вихідні концепції для соціальної психології
- Перші експериментальні дослідження у соціальній психології
- Сучасні теоретичні концепції соціальної психології
- Методи дослідження у соціальній психології

Література [3,5,7,8,11]

Практичне заняття 2. Групи у соціальній психології. Великі соціальні групи (4 години)

- Загальна характеристика та класифікація груп
- Загальна характеристика великих соціальних груп
- Етнічні групи
- Національний характер українців
- Психологічна характеристика соціальних класів

Література [3,5,7,8,11]; [1,3,5,7,8,9,10,11]

Практичне заняття 3. Групи у соціальній психології. Малі соціальні групи (4 години)

- Характеристика та класифікація малих груп
- Кількісний склад малої групи
- Структура взаємин у малій групі
- Колективістське самовизначення

Література [3,5,7,8,11]

Практичне заняття 4. Особистість у групі (4 годин)

- Вплив групи на особистість. Меншість та більшість у групі, їх психологічна характеристика
- Соціальна фасилітація та інгібіція
- Деіндивідуалізація
- Агресія та соціально-психологічні фактори, що її обумовлюють
- Психологічна характеристика та умови виникнення альтруїзму

Література [3,5,6, 7,8,11]

Практичне заняття 5. Психологія спілкування (4 годин)

- Поняття про спілкування. Значення спілкування
- Види та функції спілкування
- Вербальне та невербальне спілкування
- Феномени перцепції у процесі спілкування

Література [2-5,7,8,10,11]

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

А. Завдання для самостійної роботи, передбачені навчальним планом

1. Соціально-психологічні теорії особистості.
2. Соціально-психологічна природа особистості.
3. Сутність соціалізації особистості.
4. Вікові кризи і процес соціалізації особистості
5. Статусно-рольові характеристики особистості.
6. Статусно-рольові характеристики особистості.
7. Труднощі спілкування.
8. Деформації спілкування.
9. Бар'єри спілкування.
10. Групова динаміка.
11. Керівництво і лідерство у малій групі.
12. Групова згуртованість.
13. Груповий тиск. Конформізм.
14. Сутність соціальної установки.
15. Соціальна установка і реальна поведінка..
16. Психологічні особливості прийняття групового рішення.
17. Особливості міжгрупової взаємодії і міжгрупового сприймання.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного конспекту; постановка проблемних питань, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль навчальної роботи студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою (регламент додається).

ЛІТЕРАТУРА

А. Основна навчальна література

3.4 Навчально-методичні матеріали

№п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявна кількість примірників
Основна література			
1	2	3	4
1	Майерс Д. Социальная психология.- СПб.:Питер,1999.-688с.	Підручник	5
2	Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. У двох книгах. Кн.1.-К.:Либідь, 2004.-576. Кн.2.- К.:Либідь,2006.-560с.	Підручник	5
3	Романовська Л.І., Подкоритова Л.О. Диференційна психологія. – Львів: Новий світ – 2000, - 2008. – 236с	Посібник	6
4	Москаленко В.В. Соціальна психологія.-К.: Центр навчальної літератури, 2005.-624	Підручник	3
5	Цимбалюк І.М. Психологія спілкування.-К.:ВД Професіонал, 2004.-304с.	Посібник	3
6	Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. – К., 1995.-304с.	Підручник	1
Додаткова література			
7	Баронин А.С. Этнопсихология. – К.: МАУП,2000.- 116с.	Посібник	1
8	Гримак Л.П. Общение с собой. – М.: Политиздат, 1991. - 320с.	монографія	1
9	Еникеев М.И. Общая и социальная психология. – М.: НОРМА-ИНФА., 2000.-624	Підручник	1
10	Каган М.С. Мир общения. – М.: Политиздат, 1988. – 320с.	Монографія	1
11	Чорнобай В.А. Социальная психология. – Ростов н/Д.: Феникс, 2004.-256	Посібник	1

Розробник програми _____
(підпис)

к.н.держ.упр. Дементов В.О.
(вчене звання, ініціали, прізвище)

Завідувач кафедри _____
(підпис)

доцент Світайло Н.Д.
(вчене звання, ініціали, прізвище)

« _____ » _____ 2017 р.

РЕГЛАМЕНТ
**МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

1. **Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 150 год. (5 кредитів); лк. - 16 год.; практичних – 16 год.; пмк.
2. **Організація навчального процесу:** семестрів викладання –1; модульний цикл – 4.
3. **Шкала оцінювання з навчальної дисципліни:** R = 100 балів.
4. **Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:**
Відвідування занять – 16 б. (1.0 б. за 1 заняття);
робота на практичних заняттях – 24 б. (1,5 бали за 1 заняття);
виконання пмк за кожний модульний цикл – 20 б. (5,0 б за кожний пмк);
виконання пмк – 40 балів.

Оцінювання здійснюється за рейтинговою технологією.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання незадовільних оцінок з модульних контролів здійснюється не пізніше двох тижнів наступного модульного циклу, як правило, одноразово; при виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи і незадовільній підсумковій оцінці з модульного циклу рейтингові бали студентів нараховуються; при позитивній оцінці за модульний цикл і виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи підвищення рейтингового балу шляхом перескладання будь-якої складової навчальної роботи не здійснюється.

5. Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента та умови допуску (недопуску) студента до підсумкового контролю:

Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою оцінювання та європейською шкалою оцінювання ECTS відповідно до накопичених рейтингових балів визначається із таких співвідношень:

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
		диференційований залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “FX” студент має право на дворазову спробу отримання позитивної оцінки на заході підсумкового семестрового контролю (перше перескладання викладачеві, друге – комісії).

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “F” студент не допускається до заходу підсумкового семестрового контролю, вважається таким, що має академічну заборгованість з навчальної дисципліни, і представляється деканатом до відрахування (крім випадків продовження деканатом ліквідації академічної заборгованості за наявності документально підтверджених поважних причин неспішності студента).

Провідний викладач

навчальної дисципліни _____ Дементов В.О.
(підпис)

Завідувач кафедри

_____ Світайло Н.Д.
(підпис)

“ _____ ” _____ 2017 р.